

Optaget af nye almenmedicinere slår rekord i 2024

Marts 2025

Manglen på alment praktiserende læger medførte tilbage i 2019, at man politisk opprioriterede antallet af uddannelsesstillinger i almen medicin. Og det har virket: Aldrig har så mange læger været i gang med at specialisere sig i almen medicin som nu. Skal man nå helt i mål med sundhedsreformens ambition om mindst 5.000 praktiserende læger i 2035, skal der dog opslås endnu flere hoveduddannelsesstillinger i almen medicin, nemlig 400 om året mod i dag 350.

Resumé

Rekordmange læger på vej til at blive praktiserende læger (almen medicin)

- 296 læger er opstartet hoveduddannelsesstilling (HU) i almen medicin i 2024 – største antal nogensinde
- 1.246 læger er i gang med en HU i almen medicin – største antal nogensinde
- Der kom 265 nyuddannede speciallæger i almen medicin i 2024 – største antal nogensinde
- På trods af det rekordhøje optag er der dog behov for, at antallet af uddannelsespladser i almen medicin hæves fra 350 til 400 om året frem til 2030, hvis den grundlæggende præmis for sundhedsreformen om mindst 5.000 praktiserende læger i 2035 skal nås

Fremgang i antal og andel besatte uddannelsesforløb i hele landet

- Der er væsentlig regional variation i besættelsesgraden af HU-forløb – fra 100 % i Region Midtjylland og Hovedstaden til 58 % i Region Sjælland
- Besættelsesgraden er dog stigende i Region Sjælland, som oplever det højeste antal besatte HU-forløb de seneste 10 år
- Med stigende antal besatte HU-forløb og stigende besættelsesgrader i både Sjælland, Nordjylland og Syddanmark ser vi indledende tegn på en udvikling, der skaber grobund for at få praktiserende læger ud i hele landet.

Kontaktoplysninger

Mads Nørgaard-Madsen
Sundhedsøkonom
mnm.plo@dadl.dk
Tlf. +45 3544 8451

Camilla Kamstrup
Politik- og pressekonsulent
cka.plo@dadl.dk
Tlf. +45 2873 2822

Baggrund

Det er politisk besluttet, først i sundhedsaftalen fra 2022 og senest i den nyligt indgåede sundhedsreform, at der i 2035 skal være mindst 5.000 alment praktiserende læger, dvs. ca. 43 % flere end i dag.

Det skyldes dels, at der allerede i dag er for få praktiserende læger - skulle patienter i hele landet have let og lige adgang til praktiserende læger, skulle der være ca. 300¹ flere læger end de knap 3.500, vi har i dag. Problemet er størst i Region Sjælland og i flere områder langt fra uddannelsesbyerne, hvor antallet af patienter pr. læge er uforholdsmæssigt højt i forhold til behandlingsbehov, og andelen af klinikker med lukket for tilgang er størst.ⁱ

Hertil kommer, at behandlingsbehovet i almen praksis kun bliver større i de kommende år. Ældre over 80 år – en patientgruppe, som ses tre gange så ofte i almen praksis som den øvrige befolkning – vokser med 144.000 (45 %) frem mod 2035.ⁱⁱ Tilsvarende vil antallet af patienter, der lever med kroniske lidelser, vokse markant.ⁱⁱⁱ Samtidig skal almen praksis stå i spidsen for den omstilling til det nære sundhedsvæsen, som er aftalt i den nye sundhedsreform. Og for at omstillingen kan nås, skal der ske en markant kapacitetsudvikling i almen praksis.

Det første skridt til at øge antallet af praktiserende læger er at uddanne markant flere speciallæger i almen medicin. Dette kræver gennemførelse af introduktionsstillingen i almen medicin og hoveduddannelsesstillingen (I- og HU-stillinger) i almen medicin. I-stillingen varer 6-12 mdr., og HU-stillingen varer 4,5 år.

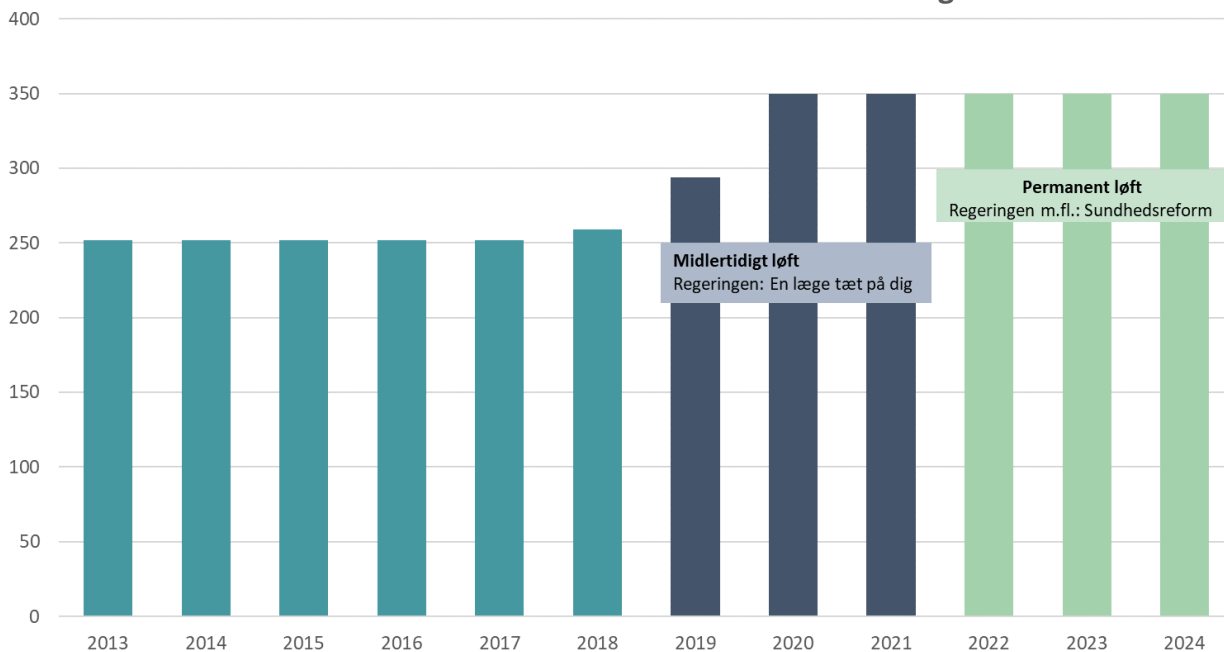
Aldrig før har så mange læger været på vej til at blive praktiserende læger

Siden 2018 har skiftende regeringer haft fokus på at uddanne flere speciallæger i almen medicin. I 2018 kom den daværende regering med udspillet: "En læge tæt på dig", hvilket bl.a. medførte et midlertidigt løft i antallet af uddannelsespladser.^{iv} Sidenhen kom der et permanent løft i antallet uddannelsesstillinger i almen medicin til 350 hoveduddannelsespladser om året.

Historisk er andelen af besatte forløb 80-85 % uanset antallet af opslåede forløb. HU-stillinger i almen medicin er geografisk spredt ud over hele landet, og det har traditionelt været sværere at besætte stillinger i udkantsområder end i de større byer, hvor besættelsesgraden som regel er på 100 %.

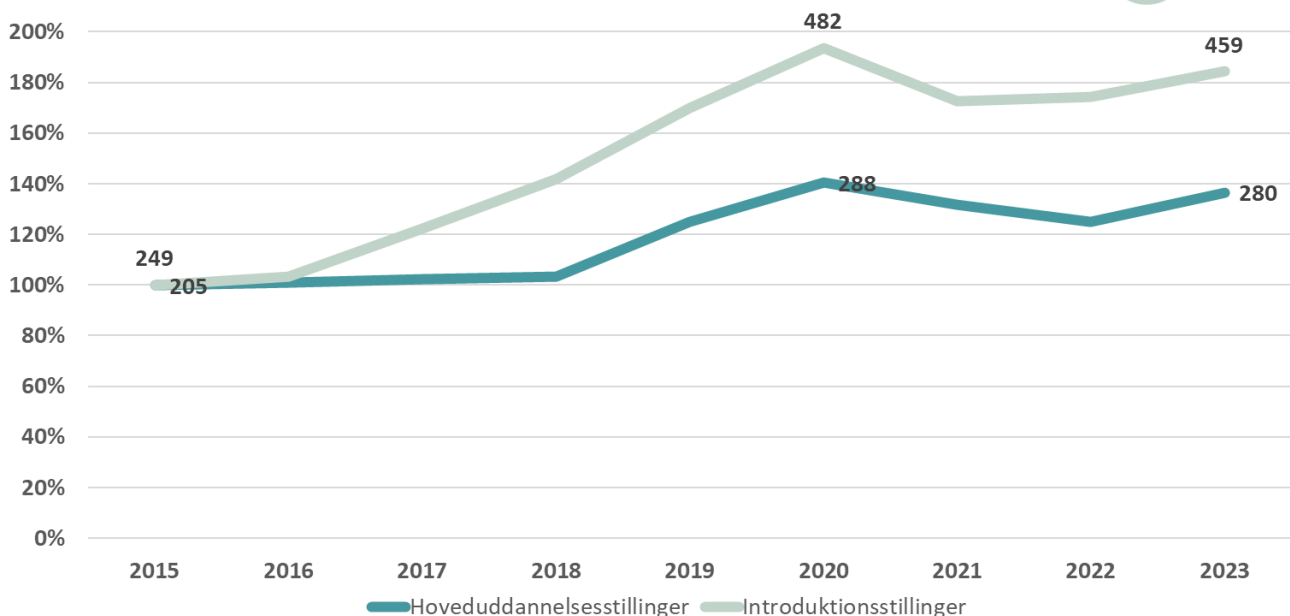
¹ Egne beregninger på baggrund af behandlingsbehov

Dimensionerede hoveduddannelsesstillinger

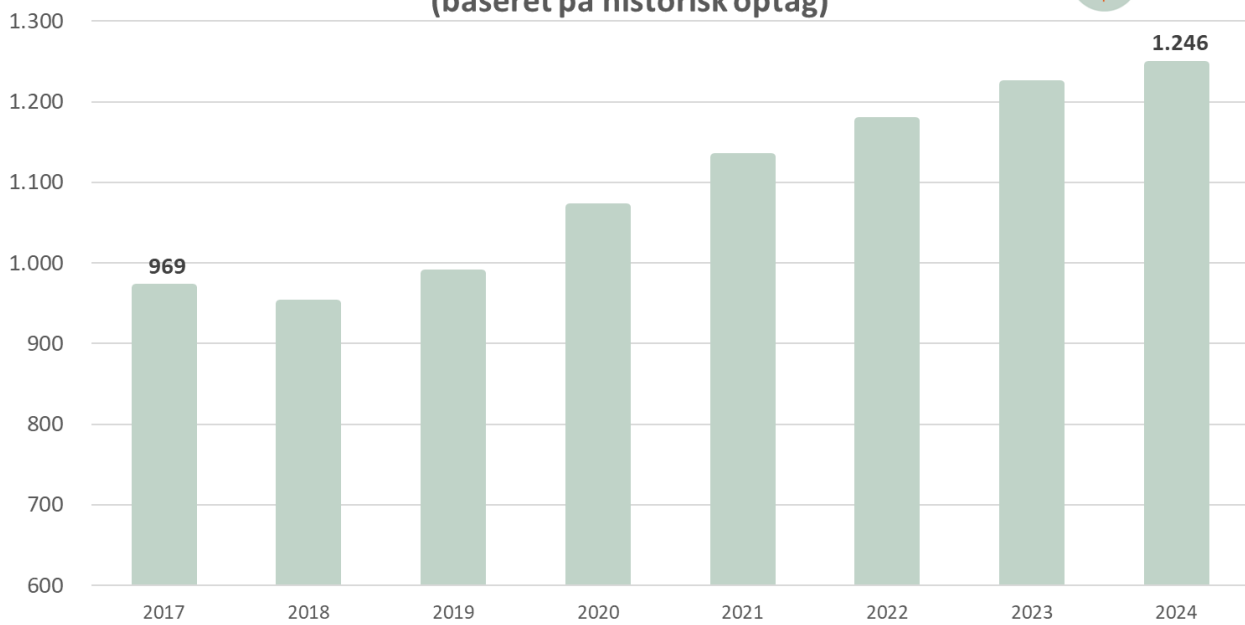
Da hoveduddannelsen varer 4,5 år, begynder vi nu og i de kommende år at høste frugten af denne opprioritering af almen medicin. I 2024 er der kommet 265 nye speciallæger i almen medicin, hvilket er det højeste antal nogensinde.^y Og i 2024 er 296 læger begyndt i en hoveduddannelsesstilling i almen medicin. Det er ligeledes det højeste antal nogensinde.

Stigning i antal besatte HU- og I-stillinger i almen medicin siden 2015

Med optaget på hoveduddannelsen i 2024 fortsætter tendensen med, at flere og flere læger er på vej til at blive speciallæger i almen medicin.

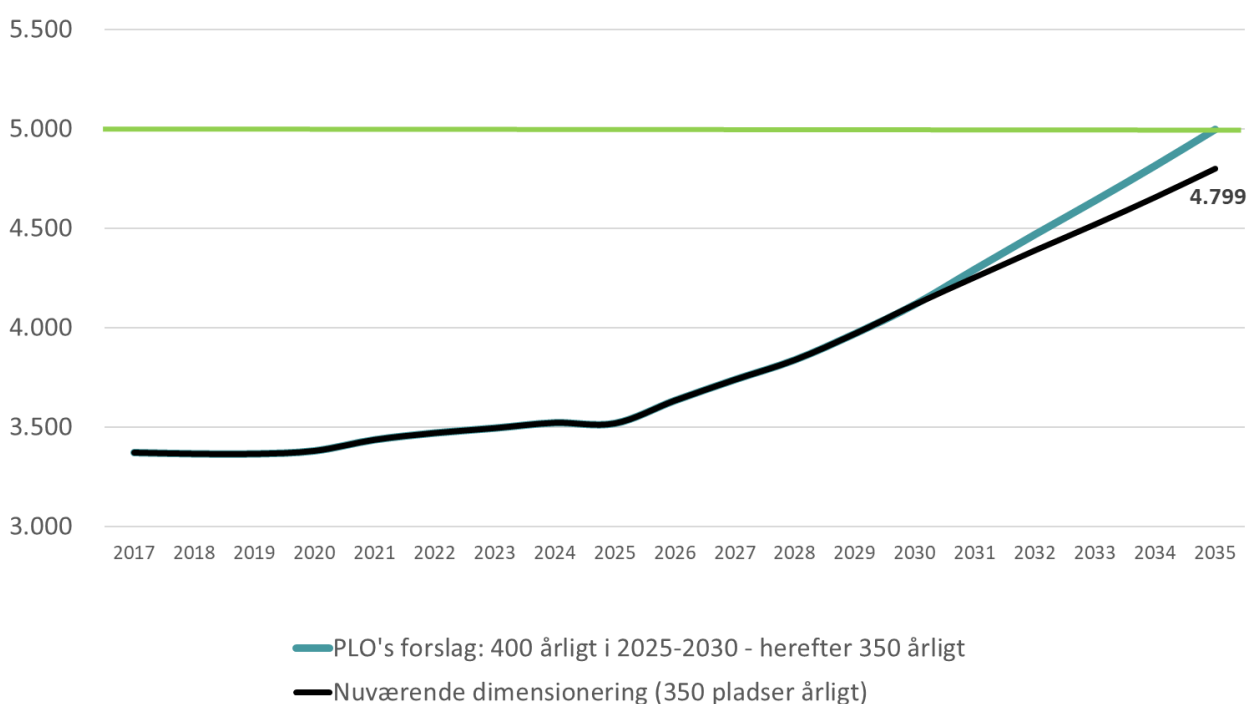
Igangværende HU-forløb i almen medicin (baseret på historisk optag)

Målet om 5.000 praktiserende læger i 2035 nås ikke uden en højere dimensionering

Den positive udvikling vil medføre, at antallet af nye praktiserende læger i de kommende år forventes at overstige antallet, som går på pension. Men den nuværende dimensionering af uddannelsesstillinger er ikke høj nok til at indfri sundhedsreformens mål om mindst 5.000 praktiserende læger i 2035. For at nå målet er der behov for at hæve antallet af hoveduddannelsesstillinger fra de nuværende 350 til 400 om året.^{vi}

Prognose: Antal praktiserende læger

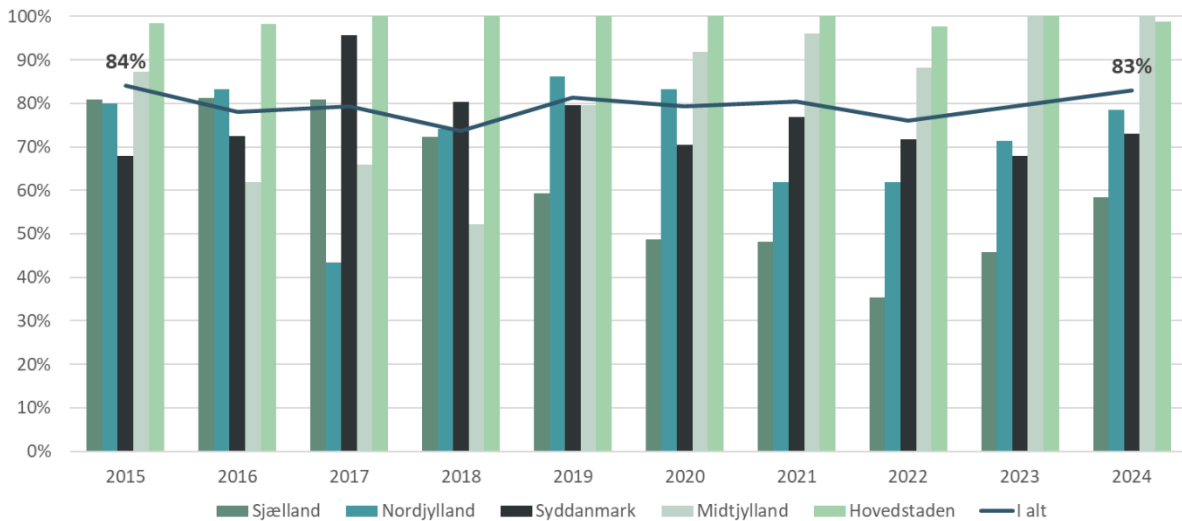

Regional variation, udfordringer og lyspunkter

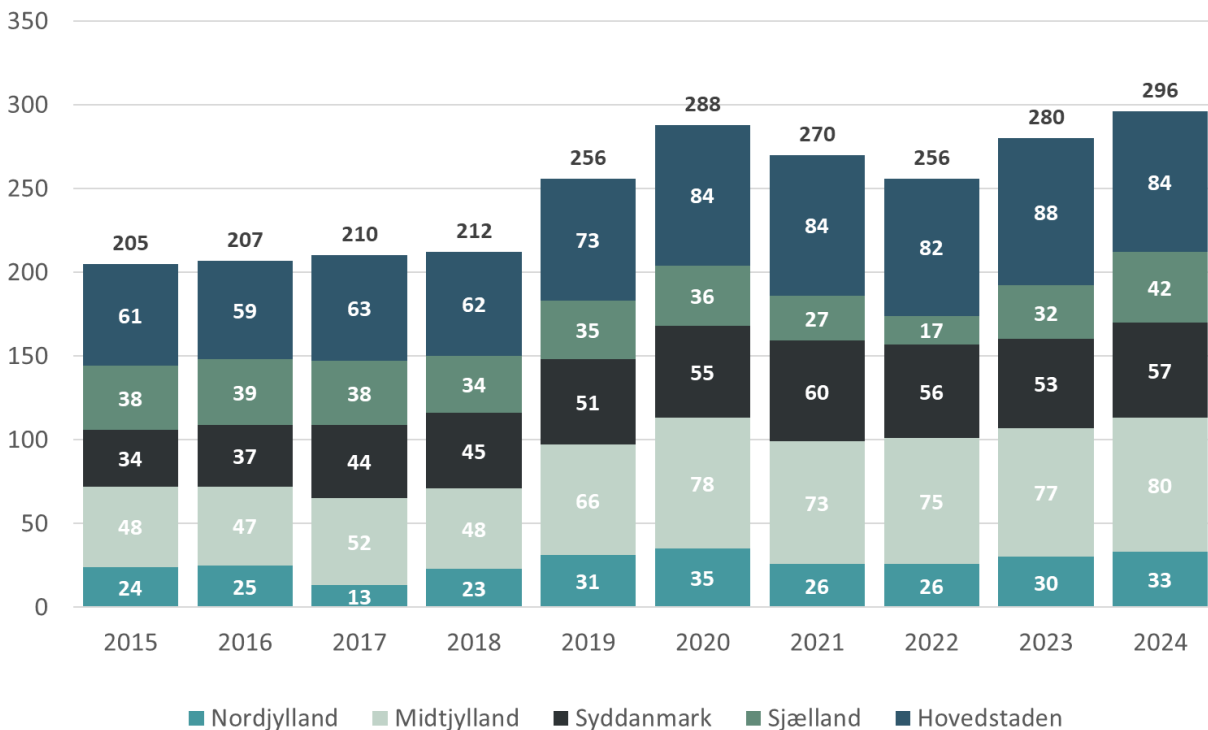
Antallet af opslåede og besatte hoveduddannelsesforløb varierer regionerne imellem. I Region Hovedstaden og i Region Midtjylland er praktisk talt alle opslåede forløb blevet besat i de seneste to år. Omvendt har Region Sjælland i 2024 en besættelsesgrad på 58 %. Det er den laveste besættelsesgrad af alle fem regioner, men besættelsesgraden i Region Sjælland er dog stigende for andet år i træk. I og med der samtidig er oprettet flere hoveduddannelsesstillinger, er antallet af besatte stillinger det højeste antal i løbet af de seneste 10 år.

Både i Region Sjælland, Region Syddanmark og Region Nordjylland er antallet og andelen af besatte forløb steget siden sidste år. En udvikling, der skaber gode forudsætninger for at få praktiserende læger ud i hele landet, idet vi ved, at mange læger vælger at etablere praksis i det geografiske område, hvor de har boet under deres hoveduddannelsesforløb.

Andel besatte hoveduddannelsesstillinger

Besatte hoveduddannelsesstillinger - regionalt

ⁱ Januar 2025, Baseret på antal klinikker i almen praksis med åben for tilgang på sundhed.dk

ⁱⁱ Danmarks statistik, Tabel: FRDK123, www.statistikbanken.dk

ⁱⁱⁱ Se eksempelvis: Statens institut for folkesundhed, Sygdomsudviklingen i Danmark fremskrevet til 2030. KOL og type 2-diabetes, 2017, <https://sum.dk/Media/0/9/Fremskrivningsrapport.pdf> & Nationalt Videnscenter for demens, Forekomst af demens i Danmark, <https://videnscenterfordemens.dk/da/forekomst-af-demens-i-danmark>

^{iv} Regeringen, 2018, En læge tæt på dig - En plan for fremtidens almen praksis

https://regeringen.dk/media/5361/sum_almenpraksis_digital_version_lowres.pdf

^v Autorisationsregistret, sundhedsstyrelsen, januar 2024: <https://autregweb.sst.dk/AuthorizationSearch.aspx>

^{vi} Se også: Lægeforeningens høringssvar om dimensionering af speciallæge-uddannelsen 2026-2030

<https://laeger.dk/foreninger/laegeforeningen/politik/hoeringssvar/2024-laegeforeningens-hoeringssvar-om-dimensionering-af-speciallaege-uddannelsen-2026-2030>